

ROZPORZĄDZENIA URZĘDOWE

KURJI BISKUPIEJ ŁOMŻYŃSKIEJ

№ 6.

Łomża, dnia 1 czerwca 1932 r.

Rocznik VI.

T R E Ś Ć :

39. List Ojca św do Episkopatu Polskiego.	44. Ustawa o składkach na rzecz Kościoła katol.
40. Wizytacja Pasterska.	45. Ustawa o chowaniu zmarłych i stwierdzeniu przyczyny zgonu.
41. Zjazd Związku Misyjnego duchowieństwa.	46. O nadawaniu przesyłek listowych nieopłaconych przez proboszczów parafij.
42. Rekolekcje dla duchowieństwa miejscowego.	47. Książki.
43. Rekolekcje dla kapłanów w Domu rekolekcyjnym w Dziedzicach.	48. Zmiany w duchowieństwie.

№ 39.

List Ojca św. do Episkopatu Polskiego. Do Czcigodnych Braci Arcybiskupów i Biskupów Rzeczypospolitej Polskiej **Papież Pius XI.**

Czcigodni Bracia pozdrowienie i Apostolskie Błogosławieństwo!

Nadzwyczajną przyjemność sprawił Nam list wasz, Czcigodni Bracia, wysłany przez pośrednictwo Naszego Legata z Warszawy podczas ostatniego Zjazdu Biskupów, którego przedmiotem były wielkiej wagi plany, dotyczące Akcji Katolickiej, jak również inne sprawy, odnoszące się do samego życia chrześcijańskiego tego szlachetnego narodu, nader nam drogiego i umiłowanego.

Przedewszystkiem bardzo Nam miłe były wasze tchnące miłością względem Nas uczucia i życzenia, serdecznie wyrażone z okazji dziesięciolecia Naszego pontyfikatu. My więc nawzajem każdemu z Was osobno szczęścia i pomyślności od Boga życzymy i gorąco Go błagamy, iżby święta pobożność i cnoty obywatelskie w tem państwie codzień się pomnażały i wasza katolicka wiara, chwala tytułu wiekopomnych czynów dotąd jaśniejąca, mogła promienieć nieskalaną światłością we wszystkich życia dziedzinach, zarówno domowych jak i obywatelskich.

Wielce nas, oczywiście, ucieszyła wiadomość o tem, co postanowiliście na zjeździe, świeżo odbytym, jak również o innych spr-

wach, o których na zjeździe, na wrzesień wyznaczonym, zamierzacie obradować. Obecnie bowiem wszystkim wiadomo, jak bardzo Nam Akcja Katolicka na sercu leży, jak usilnie, ze względu na Nasz urząd Apostolski, nie przestajemy ją biskupom całego świata polecać, w tem niezłomnem przekonaniu o jej koniecznej potrzebie, że gdziekolwiek ona będzie zaniedbana, działalność katolików będzie pozbawiona swej skutecznej mocy wobec zagrażających dzisiaj ogromnych niebezpieczeństw. Skoro zaś stosownie do Naszych wskazówek i przepisów jest praktykowana, można się spodziewać, że religja i życie chrześcijańskie ożywione zostaną jej zbawiennymi skutkami zarówno ze względu na należyte ukształtowanie sumienia chrześcijańskiego, które ona zaleca i doskonali, jak również ze względu na obojga płci wiernych apostolską działalność, którą ona potęguje i pielęgnuje.

Ponieważ więc sprawa nie cierpi zwłoki, porzućcie wszelkie wahanie, jeśliby ono było, ochoczo zaś i skwapliwie swe zamiary i przedsięwzięcia skutecznie w czyn wprowadzajcie. Aby zaś wasza działalność pomyślnym skutkiem mogła być uwieńczona, żeby wszędy było należyte zrozumienie spraw katolickich, a jednocześnie izby czystość wiary i moralności, a zwłaszcza świętość rodziny chrześcijańskiej dobrze zabezpieczyć od sidła błędów i zepsucia, uważamy za rzecz wielkiej doniosłości szybkie założenie wspólnym wysiłkiem i staraniem wydawanie czasopisma, prowadzonego w duchu szczerze katolickim. Tę więc sprawę gorąco waszej gorliwości polecamy, ufając, że uczciwi ludzie swą pracą i pomocą was wesprą w dziele tak wielkiej wagi.

To wszystko wreszcie, o czem radziliście na waszym zjeździe jest dla Nas wielką pociechą. Cieszymy się, że tak bardzo się troskacie o dobro powierzonych wam diecezji; że zgodnie i jednomyślnie nie szczędzicie starań i wysiłków, ażeby zaradzić wspólnym narodu potrzebom. Najbardziej jednak to Nam się podobało, że w szczególny sposób myślicie o tem, aby katolickiemu Uniwersytetowi Lubelskiemu, o który Nam bardzo chodzi, nie zabrakło niezbędnych środków i pomocy do dalszego istnienia i rozwoju. Jesteśmy więc w przekonaniu, że niema diecezji, któraby nadal z równą jak przedtem wspaniałomyślnością nie składała ofiar dla tak pięknej i pożytecznej instytucji.

W końcu życzymy wam wszelkich darów nieba od najlaskawszego Boga, izby wasze prace zrodziły piękne i obfite owoce. Zwiastunem tego i dowodem Naszej względem was wielkiej życzliwości

niech będzie Apostolskie błogosławieństwo, którego wam wszystkim i każdemu z osobna, czcigodni Bracia, oraz wiernym wam powierzonemu z serca w Panu udzielamy.

Dan w Rzymie u Ś-go Piotra d. 28 kwietnia 1932 r. Papieża naszego 11-go.

PIUS XI PP.

№ 40.

Wizytacja pasterska.

W roku bieżącym odbędę wizytację w następujących parafjach w Dąbrówce—3 lipca, Kadzidle—1 września, Myszyńcu—2, 3 i 4 września, Czarni—4 września po południu, Zalesiu—5 września, Lemanie—6 września przed południem, Turośli 6 i 7 września, Łysych 7 i 8 września, Lipnikach 8 i 9 września, Kuziach 9 września po południu, Zbójnej 9 i 10 września.

W związku z powyższem przypominam WW. KsKs. Proboszczom swoje rozporządzenie z dn. 1 kwietnia 1927 Wiad. Kośc. № 80 str. 75 dotyczące przygotowań do bierzmowania.

Łomża, dn. 12 maja 1932 r.

† Stanisław Bp.

№ 41.

Do Przewielebnego Duchowieństwa w Polsce.

By ideę pracy misyjnej bardziej wśród księży rozszerzyć, w dniach 27 i 28 września b. r. odbędzie się w Warszawie Ogólnokrajowy Zjazd członków Związku Misyjnego Duchowieństwa.

Program Zjazdu, opracowany przez Komitet Wykonawczy, wkrótce będzie podany we wszystkich Diecezjach do wiadomości Przewielebnego Duchowieństwa.

Głównym celem Zjazdu będzie:

a) Pogłębić w kapłanach ideę misyjną.
b) Zapoznać z całokształtem jej zagadnień, potrzeb, środków i sposobów propagandy.

c) Zainteresować Związkiem ogół kapłanów w Polsce.

d) Zachęcić wszystkich księży do Apostolatu misyjnego.

Niechaj w każdym z Dekanatów poszczególnych Diecezji Rzeczypospolitej zawczasu Przewielebni Bracia Kapłani sporządzą listę chętnych uczestników Zjazdu z prośród kapłanów świeckich

i zakonnych, którą to listę KsKs. Dziekani skierują przed końcem maja r. b. do swoich misyjnych KsKs. Dyrektorów Diecezjalnych. Ci zaś, sporządziwszy listę ogólną uczestników Zjazdu z danej Diecezji wraz z liczbą zamówień na noclegi, nadeślą ją przed końcem czerwca r. b. do Komitetu Wykonawczego Zjazdu pod adresem: Biuro Dyrekcji Archidiecezjalnej Związków Misyjnych, Warszawa, ul. Miodowa № 17 (front K.A.P.).

Kurja Biskupia poleca ten I Krajowy Zjazd Związku Misyjnego Duchowieństwa w Polsce.

† Antoni Julian Arcybiskup.

Ks. Dr. A. Fajęcki

Przewodniczący Komitetu Wykonawczego.

№ 42.

Rekolekcje.

W bieżącym roku będą odprawione rekolekcje w dwóch serjach. Pierwsza serja 16-VIII. 20 — początek 16-go o godzinie 20-ej zakończenie 20-go rano; druga serja 22-VIII—26 — początek 22-go o godzinie 20-ej, zakończenie 26-go rano.

Do I szej serji należą następujący Księża.

Dekanat Łomżyński: Ks. Mielnicki, Ks. Kłoskowski, Ks. Okuniewski, Ks. Jasionowski, Ks. Rydzewski, Ks. Żelaźnicki, Ks. Dobkowski, Ks. Rostkowski, Ks. Zarzecki, Ks. J. Kulesza.

Dekanat Augustowski: Ks. Jarnicki, Ks. Kowalczyk.

Dekanat Czyżewski: Ks. L. Wiśniewski, Ks. Rozpędowski, Ks. Niecikowski.

Dekanat Jedwabiński: Ks. C. Ostrowski, Ks. Olszak.

Dekanat Kolneński: Ks. Strękowski, Ks. Kapel, Ks. Majkowski, Ks. Klimek.

Dekanat Ostrołęcki: Ks. Guzowski, Ks. Krzemiński, Ks. Kuliński, Ks. Rogalski, Ks. Olender, Ks. Tuziński.

Dekanat Ostrowski: Ks. J. Pęski, Ks. Samolewicz, Ks. Mąkowski.

Dekanat Sejneński: Ks. Śledziński, Ks. Sawicki, Ks. S. Wierzbowski, Ks. K. Roszkowski.

Dekanat Śniadowski: Ks. Gołaszewski, Ks. W. Szepietowski, Ks. K. Szepietowski, Ks. Romatowski.

Dekanat Sokołowski: Ks. Złotkowski, Ks. Grunwald, Ks. Puchalski, Ks. Wyszomirski, Ks. Stanisławski.

Dekanat Suwalski: Ks. Łosiewski, Ks. Krasowski, Ks. Niedźwiecki, Ks. Maciątek, Ks. J. Tyszka, Ks. J. Roszkowski, Ks. Przekop.

Dekanat Szczuczyński: Ks. Białokoźwicz, Ks. Cz. Borawski, Ks. Luniewski, Ks. Murawski St.

Dekanat Teoliński: Ks. Kuklewicz, Ks. Borawski J., Ks. Płoński.

Dekanat Wąsoski: Ks. Murawski, Ks. Moczydłowski.

Do II-ej serji należą Księża.

Dekanat Łomżyński: Ks. Wądołowski, Ks. Dmochowski, Ks. Łuba, Ks. Czajkowski, Ks. Krajewski, Ks. Piaszczyński, Ks. Trzaska, Ks. Bargielski.

Dekanat Augustowski: Ks. Guzewicz, Ks. Walczuk, Ks. Dąbkowski.

Dekanat Czyżewski: Ks. Kowalski, Ks. Arasimowicz, Ks. Bogacki.

Dekanat Jedwabiński: Ks. Szumowski, Ks. Żochowski.

Dekanat Kolneński: Ks. Bagiński S., Ks. Tałandzewicz.

Dekanat Ostrołęcki: Ks. Rejmentowski, Ks. Gerwel, Ks. Kochański, Ks. Sulkowski, Ks. Gosiewski, Ks. Krzewski.

Dekanat Ostrowski: Ks. Mieszkowski, Ks. Śniegocki, Ks. J. Łapiński, Ks. I. Roszkowski.

Dekanat Sejneński: Ks. Wężyk, Ks. Marcinanis, Ks. Cybulski.

Dekanat Śniadowski: Ks. Makowski, Ks. M. Bieńkowski, Ks. Majewski, Ks. Skomoroszko.

Dekanat Sokołowski: Ks. A. Bieńkowski, Ks. Grabowski, Ks. Skrzeczkowski, Ks. Idźkowski, Ks. Cudnik.

Dekanat Suwalski: Ks. Leśniewski, Ks. Hryniewicz, Ks. Sokołowski, Ks. Malinowski, Ks. Mieszko, Ks. Balukiewicz.

Dekanat Szczuczyński: Ks. Gawędzki, Ks. Polak, Ks. Kulbat, Ks. Załuska.

Dekanat Teoliński: Ks. Pszczółkowski, Ks. Borowczyk, Ks. Kotlewski.

Dekanat Wąsoski: Ks. Dołęgowski, Ks. Bołtralik.

Dekanat Wysocki: Ks. T. Kulesza, Ks. Ostalczyk.

O przybyciu swem należy zawiadomić Ks. Rektora Seminarjum. Pożądaną jest rzeczą, aby udający się na rekolekcje zabrali ze sobą koc i poduszkę.

№ 43.

Rekolekcje dla kapłanów w Domu rekolekcyjnym ks. ks. Jezuitów w Dziedzicach na Śląsku w 1932 roku.

Serja I. Początek dnia 4 lipca, godz. 19-ta; zakończenie dnia 8 lipca rano.

Serja II. Tygodniowe rekolekcje dla kapłanów świeckich i zakonnych. Początek w poniedziałek dnia 11 lipca o godz. 17-tej Veni Creator i 1-a wstępna medytacja. Po kolacji o godz. 20-tej 2-a medytacja. Następnie rekolekcje trwać będą od wtorku aż do soboty. Zakończenie w sobotę dnia 16 lipca o godz. 12 w południe. Wszyscy uczestnicy rekolekcji winni być już na wstępnej medytacji w poniedziałek.

Serja III. Pocz. dnia 1 sierpnia, godz. 19; zakończenie dnia 5 sierpnia rano.

Serja IV. Początek we wtorek dnia 16 sierpnia, godz. 19; zakończenie w sobotę dnia 20 sierpnia rano.

Serja V. Dla WW. Ks. Prefektów. Początek dnia 22 sierpnia, godz. 19; zakończenie dnia 26 sierpnia rano.

Serja VI. Początek dnia 26 września, godz. 19; zakończenie dnia 30 września rano.

Serja VII. Początek dnia 10 października, godz. 19; zakończenie dnia 14 października rano.

Serja VIII. Początek dnia 7 listopada, godz. 19; zakończenie dnia 11 listopada rano.

Serja IX. Początek dnia 21 listopada, godz. 19; zakończenie dnia 25 listopada rano.

Telefon Domu Rekolekcyjnego: Dziedzice № 67.

Bardzo uprasza się o wczesne zgłoszenia, które przyjmuje:

Ks. Józef Bok. T. J.

Superjor Domu.

Dziedzice Śląsk.

№ 44.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 17 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 358.)

o składkach na rzecz Kościoła Katolickiego.

Art. 1. Dla pokrycia wydatków na potrzeby kościelne parafii służyć mogą jako środek pomocniczy składki, przewidziane w ustawie niniejszej.

Art. 2. Składki są: a) zwyczajne i b) nadzwyczajne i mogą być wymierzane i pobierane niezależnie jedna od drugiej.

Art. 3. Do opłacania składek zwyczajnych są obowiązani:

a) katolicy tego samego obrządku, zamieszkali w obrębie parafii, o ile opłacają przynajmniej jeden z podatków, wyszczególnionych w art. 4 pkt 1;

b) katolicy tego samego obrządku bez względu na ich miejsce zamieszkania, o ile posiadają w okręgu parafii nieruchomość albo przedsiębiorstwo przemysłowe, lub handlowe, względnie wykonywują zajęcie przemysłowe i opłacają z tego tytułu przynajmniej jeden z podatków, wyszczególnionych w art. 4 pkt. 2.

Art. 4. Podstawę obliczenia składek zwyczajnych w okręgu parafii stanowią:

1) Dla osób, wymienionych w art. 3 lit. a):

a) państwowy podatek dochodowy oraz

b) państwowe podatki: gruntowy bez oddzielnego dodatku i degresji; podatek od nieruchomości w gminach miejskich i niektórych budynków w gminach wiejskich, oraz przemysłowy, pobierany w formie świadectw przemysłowych.

2) Dla osób wymienionych w art. 3 lit. b), państwowe podatki: gruntowy bez oddzielnego dodatku i degresji i podatek od nieruchomości w gminach miejskich i niektórych budynków w gminach wiejskich, oraz przemysłowy, pobierany w formie świadectw przemysłowych,—przypadające od położonych w parafii gruntów i nieruchomości budynkowych, albo też od wykonywania w parafii przedsiębiorstw lub zajęć przemysłowych.

Podstawę obliczenia stanowi wymiar wyżej wspomnianych podatków za rok, poprzedzający rok poboru składek kościelnych.

Podatek dochodowy, wymierzony od dochodu z uposażeń służbowych, emerytur i zaopatrzeń osób, należących do parafii wojsko-

wych, nie stanowi podstawy obliczenia składek kościelnych na rzecz parafij niewojskowych.

Art. 5. Składka zwyczajna winna być oznaczona w formie procentowego dodatku do podstawy obliczenia.

Wszelkie zwolnienia od podatków, wyszczególnionych w art. 4, przysługujące bądź pewnym osobom, bądź pewnym przedmiotom z mocy ustaw podatkowych, jak również zmiany w wymiarze podatków, stanowiących podstawę obliczenia składek, mają analogiczne zastosowanie do tych składek.

Art. 6. Dla uchwalenia składek zwyczajnych zgromadzenie parafjalne, składające się z osób, opłacających w parafji składki w myśl art. 3, wybiera przedstawicielstwo w ilości od 3 do 15 członków oraz tyluż zastępców z tem, że parafje, liczące do 1000 parafjan, wybierają 6 członków, parafje od 1000 do 5000 parafjan — członków 12, a parafje ponad 5000 wybierają 15 członków.

W parafjach, mających patrona, zobowiązanego do szczególnych świadczeń wobec kościoła, liczba członków przedstawicielstwa zwiększa się o osobę patrona lub jego zastępcę. Patron lub jego zastępca muszą odpowiadać warunkom art. 13 niniejszej ustawy.

Do przedstawicielstwa należy miejscowy proboszcz lub jego urzędowy zastępca.

Przedstawicielstwo wybiera ze swego grona przewodniczącego, jego zastępcę, sekretarza i skarbnika.

Regulamin wyboru przedstawicielstwa określa rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Zgromadzenie parafjalne zwołuje na wniosek miejscowej rady parafjalnej, utworzonej zgodnie z prawem kanonicznym, miejscowy duszpasterz, który z urzędu na tem zgromadzeniu przewodniczy.

O terminie zgromadzenia parafjalnego duszpasterz obwieszcza z podaniem porządku dziennego zgromadzenia na dwa tygodnie przed terminem zapomocą dwukrotnego ogłoszenia podczas nabożeństwa głównego w niedzielę lub dni świąteczne z ambony, zapomocą wywieszenia zawiadomienia na drzwiach kościelnych, oraz ewentualnie zapomocą dwukrotnego w odstępach tygodniowych ogłoszenia w miejscowym czasopiśmie.

Art. 7. Zwyczajne składki nie mogą przewyższać rocznie 5% podstawy obliczenia, mogą być uchwalane na okresy nie dłuższe niż 5 lat i przeznaczone są na zasilenie funduszków, które rozporządza rada parafjalna.

Nałożenie składki zwyczajnej wyższej od przewidzianej w poprzednim ustępie może mieć miejsce w wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, i w razie stwierdzenia konieczności, wymaga zatwierdzenia, na wniosek Ordynarjusza, wojewódzkiej władzy administracji ogólnej w porozumieniu z izbą skarbową.

Rada parafjalna zawiadamia pisemnie każdą z osób, wymienionych w art. 3, o wysokości składki i o terminie jej płatności, oraz przeprowadza pobranie składki.

Nie uiszczony w terminie składki ściągają przymusowo na wnioski rady parafjalnej zarządy gmin w trybie, przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342).

Art. 8. Składkami zwyczajnymi zarządza rada parafjalna.

Art. 9. Do składek nadzwyczajnych stosują się analogiczne postanowienia art. 3, 4 i 5 z tem, że składki te użyte być mogą tylko na wydatki, związane z budową, przebudową i konserwacją świątyń oraz innych budynków kościelnych, jak również na wydatki, związane z założeniem, urządzeniem i rozszerzeniem cmentarzy grzebalnych, gdy zwyczajne, przeznaczone dla tych celów, dochody kościelne okażą się nie wystarczające.

Składkę nadzwyczajną uchwała przedstawicielstwo, powołane zgodnie z art. 6 ustawy niniejszej.

Składki nadzwyczajne mogą być tylko jednorazowe, przyczem pobranie ich może być rozłożone na szereg lat.

Od obowiązku uiszczenia składki nadzwyczajnej zwolniony jest patron oraz inne osoby, obowiązane z mocy szczególnych przepisów do specjalnych stałych świadczeń na rzecz parafji, o ile udział patronacki lub roczna wartość tych świadczeń przewyższa kwotę składki, przypadającej w danym roku od wspomnianych osób; w przeciwnym razie osoby te obowiązane są do uiszczenia nadwyżki.

Udział patronacki wynosi ustaloną przez przepisy prawne część składki nadzwyczajnej.

Art. 10. Rada parafjalna, przedkładając przedstawicielstwu wnioski o uchwalenie składki nadzwyczajnej, obowiązana jest:

a) przedstawić umotywowaną potrzebę wydatków i cele, na które ma być użyta składka,

b) określić na podstawie przedstawionego kosztorysu wyso-

kość projektowanej składki i ilości lat, w ciągu których składka ma być pobrana.

Art. 11. Do wykonania uchwały przedstawicielstwa o nałożeniu składki nadzwyczajnej powołany jest komitet wykonawczy.

Komitet wykonawczy składa się nie mniej niż z 3 i nie więcej niż z 6 członków, tyluż zastępców oraz z miejscowego duszpasterza.

1/3 członków komitetu mianuje właściwy Ordynariusz, 2/3 członków wybiera przedstawicielstwo ze swego grona na okres trwania uchwalonych prac. Członkowie komitetu wykonawczego wybierają ze swego grona przewodniczącego, jego zastępcę, skarbnika i sekretarza.

Komitet wykonawczy układa budżet i plan robót, które mają być wykonane i których koszty mają być pokryte z uchwalonej składki nadzwyczajnej. Komitet wykonawczy przedstawia projekt budżetu i planu robót Ordynariuszowi, który zwraca się do właściwych władz państwowych o ich zatwierdzenie i czuwa nad ich wykonaniem.

Przewidziane roboty komitet wykonawczy może przeprowadzić we własnym zarządzie lub zlecić ich wykonanie osobie trzeciej.

Komitet wykonawczy jest upoważniony do uskuteczniania wydatków jedynie na te cele, które zostały uchwalone przez przedstawicielstwo, oraz do zarządzania jedynie temi sumami, które wpływają ze składki nadzwyczajnej, jako też ewentualnie przekazanymi przez radę parafjalną na te cele.

Za zezwoleniem izby skarbowej w porozumieniu z wojewódzką władzą administracji ogólnej, wydanem na wniosek właściwego Ordynariusza, komitet wykonawczy może w wyjątkowych wypadkach zaciągnąć pożyczki do wysokości 3/4 uchwalonej składki nadzwyczajnej.

Działalność komitetu wykonawczego powinna być zgodna z ust. 2 i 3 art. XIV Konkordatu pomiędzy Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską, podpisanego w Rzymie dnia 10 lutego 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 501), oraz wskazówkami prawa kanonicznego co do przepisów liturgicznych i sztuki kościelnej.

Art. 12. Przedstawicielstwo wybierane jest przez równe, tajne i bezpośrednie głosowanie. Prawo wybierania zależne jest od następujących warunków.

- a) obywatelstwo polskie,
- b) przynależność do Kościoła Katolickiego i danego obrządku

c) 24 lat ukończonych,

d) opłacanie podatków w myśl art. 3.

Na czas postępowania upadłościowego, utraty praw obywatelskich, ubezwłasnowolnienia i kary więziennej prawo wybierania ulega zawieszeniu.

Przy wyborach rozstrzyga zwykła większość głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los, który z kandydatów jest wybrany.

Art. 13. Członkiem przedstawicielstwa i komitetu wykonawczego tak z nominacji jak z wyboru może być każda osoba, posiadająca prawo wybierania, ukończonych 30 lat i korzystająca w pełni z praw cywilnych.

Prawo wybieralności nie przysługuje osobie, znanej z bezrzędu co do majątku lub ze złych obyczajów.

Mandat członka, względnie jego zastępcy, wygasa w razie utraty jednego z warunków, wymienionych w ust. 1.

Art. 14. Do kompetencji przedstawicielstwa w sprawie nałożenia składki nadzwyczajnej należy:

- a) uchwalanie zgodnie z art. 9 ust. 1 celów lub robót, na które składka nadzwyczajna ma być pobrana;
- b) uchwalanie wysokości składki nadzwyczajnej;
- c) określanie ilości lat, w ciągu których składka ma być pobrana;
- d) wybór 2/3 komitetu wykonawczego.

Uchwały przedstawicielstwa umieszczane być winny w protokole, który po podpisaniu przez przewodniczącego i sekretarza przekazuje się komitetowi wykonawczemu.

Art. 15. Składka nadzwyczajna może być pobrana w ratach rocznych.

Uchwały przedstawicielstwa i komitetu wykonawczego o składce nadzwyczajnej wymagają zatwierdzenia, na wniosek Ordynariusza, wojewódzkiej władzy administracji ogólnej w porozumieniu z izbą skarbową.

Nowa składka może być nałożona po spłaceniu składki poprzedniej.

Składkę nadzwyczajną pobiera komitet wykonawczy, który zawiadamia pisemnie każdą z osób, wymienionych w art. 3, o wysokości składki i o terminie jej płatności oraz przeprowadza pobranie składki. Nie uiszczone w terminie składki ściągają przymusowo na wniosek komitetu wykonawczego zarządy gmin w trybie, przewidzianym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22

marca 1928 r. o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342).

Art. 16. Postępowanie szczegółowe przy układaniu spisu członków zgromadzenia parafjalnego przy wymiarze i poborze składek, przy zatwierdzaniu uchwał w sprawie nałożenia składki nadzwyczajnej, przy ustalaniu planu robót i wydatków oraz właściwość władz państwowych określa rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Spraw Wewnętrznych. Zasady tego rozporządzenia będą uzgodnione z właściwą władzą duchowną.

Art. 17. Ustawa niniejsza uchyla wszystkie dotychczasowe przepisy, dotyczące pobierania podatków, względnie składek kościelnych, z wyjątkiem przepisów, określających wymiar udziału patrona (datku patronackiego), które do czasu nowego układu, przewidzianego w art. XXI Konkordatu, pozostają w mocy.

Sprawy, wszczęte na podstawie uchwał reprezentacyj gminnych i dozorów kościelnych w województwach poznańskim, pomorskim oraz na podstawie uchwał konkurencyjnych w województwach krakowskim, lwowskim, tarnopolskim i stanisławowskim powinny być zakończone w ciągu jednego roku od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej zgodnie z przepisami prawnymi, które obowiązywały w tych województwach przed wejściem w życie ustawy niniejszej.

Sprawy, nie zakończone w tym czasie, będą powierzone komitetom wykonawczym, przewidzianym w ustawie niniejszej.

Art. 18. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

Art. 19. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1934 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor.*

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *B. Żongolłowicz.*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki.*

Minister Skarbu: *Jan Piłsudski.*

№ 45

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U S T A W A

z dnia 17 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 359)

o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu.

Art. 1. 1) Ciała osób zmarłych, z wyjątkiem zmarłych - na choroby zakaźne, nie mogą być chowane przed upływem 24 godzin od chwili zgonu.

2) Najpóźniej po upływie 72 godzin od chwili zgonu zwłoki powinny być usunięte z mieszkania celem pochowania lub w razie odroczenia terminu pochowania celem złożenia w domu przedporzebowym lub kostnicy do czasu pochowania.

3) Zwłoki osób, zmarłych na choroby zakaźne, których wykaz ustala Minister Spraw Wewnętrznych, powinny być natychmiast po stwierdzeniu zgonu usunięte z mieszkania i pochowane w ciągu 24 godzin od chwili zgonu na najbliższym cmentarzu.

4) Wyjątki od terminów, w pkt. 2) i 3) oznaczonych, mogą być czynione jedynie po utrwaleniu zwłok za zezwoleniem powiatowej władzy administracji ogólnej.

5) Od chwili zgonu, aż do pochowania zwłoki powinny być przechowywane w taki sposób, aby nie mogły wywierać szkodliwego wpływu na otoczenie.

Art. 2. 1) Prawo pochowania zwłok ludzkich ma najbliższa pozostała rodzina osoby zmarłej, a mianowicie: a) pozostały małżonek (ka), o ile nie jest w separacji, b) krewni zstępni, c) krewni wstępni, d) krewni boczni do 4-go stopnia pokrewieństwa, e) powinowaci w linii prostej do 1-go stopnia. Prawo pochowania osób wojskowych zmarłych w czynnej służbie wojskowej, w stanie spoczynku i uczestników powstań narodowych, mają także właściwe władze wojskowe w myśl przepisów wojskowych. Prawo chowania osób duchownych wyznań, uznanych przez Państwo, przysługuje również właściwej władzy duchownej.

2) Powiatowe władze administracji ogólnej mogą przekazywać zakładom uniwersyteckim do celów naukowych zwłoki, nie pochowane przez rodzinę w rozumieniu ust. 1. Zaskarżenie decyzji władz administracyjnych nie wstrzymuje jej wykonania.

3) Zwłoki nie pochowane, względnie nie przekazane uniwersyteckim zakładom w myśl ust. 1 i 2, winny być pochowane przez

gminę miejsca zgonu, o ile nikt inny nie weźmie tego obowiązku na siebie.

4) Obowiązek pochowania zwłok, określony w niniejszym artykule, nie wyklucza żądania zwrotu kosztów na podstawie innych ustaw.

5) Szczegółowe przepisy w zakresie, unormowanym w ust. 1—3, wydaje w drodze rozporządzenia Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i oświecenia publicznego.

Art. 3. 1) Zgon i jego przyczyna winny być ustalone przez lekarza, leczącego chorego w ostatniej chorobie.

2) W razie niemożności dopełnienia przepisów pkt. 1), stwierdzenie zgonu i jego przyczyny winno nastąpić w drodze oględzin, dokonywanych przez lekarza urzędowego danej gminy lub w razie jego braku przez inną osobę, powołaną do tych czynności przez władzę gminną, przyczem koszty tych oględzin i wystawionego świadectwa nie mogą obciążać rodziny zmarłego.

3) Sposób wykonywania oględzin oraz kwalifikacje osób, które w braku lekarzy mogą być powoływane do wykonywania oględzin, określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

4) Osoby, wymienione w ust. 1 i 2, stwierdzają zgon i jego przyczyny w sporządzonych w tym celu kartach zgonu. Karty zgonu winny być wypełnione w dwóch dla każdego przypadku zgonu egzemplarzach według formularzy, których treść oraz sposób wypełnienia określa Minister Spraw Wewnętrznych.

5) Jeden z egzemplarzy karty zgonu ma służyć dla celów pochowania zwłok, drugi zaś dla celów statystycznych.

5) Pochowanie zwłok, bądź przekazanie ich władzom uniwersyteckim bez uprzedniego stwierdzenia zgonu i jego przyczyny w karcie zgonu w myśl przepisów niniejszej ustawy jest wzbronione.

7) Lekarze, stwierdzający zgon i jego przyczyny, obowiązani są udzielać powiatowej władzy administracji ogólnej na jej żądanie dla celów statystycznych wyjaśnień, odnoszących się do faktu zgonu i jego przyczyny. O ile zmarły pozostawał podczas ostatniej choroby pod opieką lekarską, wyjaśnienia winny również dotyczyć przebiegu tej choroby. Wyjaśnienia te stanowią tajemnicę urzędową i mogą być zużytkowane tylko dla celów statystycznych oraz w postępowaniu sądowym.

8) Opłaty pocztowe, związane z korespondencją lekarzy, udzielających wzmiankowanych wyjaśnień, pokrywane będą z budżetu państwowego.

9) Zarówno lekarz, jak i inna osoba, powołana do wykonywania oględzin zwłok (ust. 1 i 2), jeżeli przy dokonaniu tej czynności powezmą pewność lub uzasadnione podejrzenie, że przyczyną zgonu była choroba zakaźna, podlegająca obowiązkowemu zgłoszeniu, lub przestępstwo, powinni zawiadomić o tem natychmiast w pierwszym przypadku najbliższą władzę gminną, w drugim zaś właściwą sądową lub prokuratorską, albo najbliższy posterunek policji państwowej.

10) Zabrania się chowania bez zezwolenia władzy sądowej zwłok ludzkich, co do których istnieje pewność lub zachodzi uzasadnione podejrzenie, że przyczyną zgonu było przestępstwo. Jeśli postępowanie karne zostało wszczęte, pochowanie jest dopuszczalne tylko za zezwoleniem władzy sądowej.

Art. 4. 1) Zwłoki ludzkie mogą być pochowane przez złożenie w dołach ziemnych, w grobach murowanych lub katakumbach kościelnych lub cmentarnych (art. 5, 6, 7, 9 i 10) i zatopienie w morzu (art. 13).

2) Przenoszenie lub przewożenie zwłok w otwartych trumnach jest wzbronione.

3) Doły ziemne i groby murowane, przeznaczone do składania zwłok i szczątków ludzkich, mogą się znajdować tylko na cmentarzach, katakumby na cmentarzach lub pod kościołami.

4) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, określa wyjątki od zasad, ustalonych w niniejszym artykule, oraz ustala szczegółowy sposób stosowania postanowień niniejszej ustawy do tych wyjątków.

Art. 5. 1) Cmentarze powinny znajdować się na ogrodzonym terenie, odpowiednim pod względem sanitarnym.

2) Na każdym cmentarzu ma być dom przedpogrzebowy lub kostnica, które służą:

- a) do składania ciał osób zmarłych do czasu pochowania ich,
- b) do wykonywania obrzędów rytualnych,
- c) do wykonywania oględzin sądowo-lekarskich i sanitarno-policyjnych zwłok ludzkich.

3) Domy przedpogrzebowe lub kostnice mają być założone na wszystkich cmentarzach w przeciągu lat pięciu od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

4) Szczegółowe przepisy określa rozporządzenie Ministra Spraw

Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 6. 1) Zakładanie, rozszerzanie i zamykanie cmentarzy, jako też ich utrzymanie i zarządzanie nimi jest prawem i obowiązkiem gminy, bądź utworzonego w tym celu związku gmin, o ile obowiązek ten dla jednej gminy jest zbyt uciążliwy lub utrudniony. O zakładaniu, rozszerzaniu i zamykaniu cmentarzy przez związki gmin decydują powiatowe władze administracji ogólnej po wysłuchaniu opinii wydziału powiatowego.

2) Uprawnienia, wymienione w ust. 1, przysługują w ramach obowiązujących przepisów również uznanym przez Państwo związkom religijnym i innym wyznaniowym osobom prawnym i instytucjom wojskowym. Prawa Kościoła Katolickiego do zakładania, rozszerzania, zamykania, jako też zarządzania i utrzymywania swych cmentarzy określa art. XVII Konkordatu, zawartego ze Stolicą Apostolską w dniu 10 lutego 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 501).

3) Za korzystanie z cmentarzy i urządzeń cmentarnych mogą być przez związki religijne i inne osoby prawne, do których cmentarze należą, pobierane opłaty na cele, określone w ust. 1. Na cmentarzach gminnych opłaty te podlegają zatwierdzeniu władzy, sprawującej nadzór nad gminami w sprawach finansowych. Wszelkie wydatki gmin, związane z wykonaniem obowiązków, wynikających z niniejszej ustawy, a nie pokryte z wyżej wspomnianych opłat, pokrywają gminy w sposób, przewidziany dla innych wydatków gminnych. W przypadku braku odpowiednich funduszy na założenie cmentarza gminnego, wojewoda, z którym w tym względzie współdziała z głosem stanowczym wydział wojewódzki, może odroczyć termin wykonania tego obowiązku na okres, który uzna za konieczny. Opłaty, pobierane na cmentarzach związków i osób prawnych, wymienionych w ust. 2, wyznaczają właściwe naczelne organa tych związków lub osób. Opłaty te podlegają zatwierdzeniu przez wojewódzką władzę administracji ogólnej, o ile są wyższe od opłat, ustalonych dla najbliższego cmentarza gminnego, lub o ile inne przepisy prawne nie normują tej sprawy w sposób odmienny.

4) W razie konieczności zajęcia pod cmentarz gruntów państwowych, Radzie Ministrów przysługuje prawo odstąpienia tych gruntów, o ile wartość poszczególnych obiektów nie przekracza 100.000 złotych, w drodze sprzedaży, czy zamiany, lub bezpłatnie.

Grunty, potrzebne na cele cmentarne, mogą być nabyte na zasadach, określonych w obowiązujących przepisach o wywłaszczeniu nieruchomości na potrzeby urządzeń użyteczności publicznej, a w województwach krakowskim, lwowskim, tarnopolskim i stanisławowskim z zastosowaniem ustawy z dnia 18 lutego 1878 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 30).

Art. 7. 1) Wybór miejsca na założenie lub rozszerzenie każdego cmentarza, jako też zamknięcie cmentarza gminnego podlega uprzedniemu zatwierdzeniu powiatowej władzy administracji ogólnej, jeśli zaś chodzi o cmentarze gmin, wydzielonych z powiatów wojewódzkiej władzy administracji ogólnej. Władze te sprawują również nadzór nad przestrzeganiem przez organa, uprawnione do zarządu cmentarzami, przepisów niniejszej ustawy i zarządzeń, wydanych na jej podstawie.

2) Jeżeli zajdzie potrzeba ze względów publicznych, władze wymienione w ust. 1, winny z własnej inicjatywy zarządzić otwarcie lub rozszerzenie cmentarza gminnego na koszt gminy, do tego obowiązanej, o ile gmina na wezwanie tego nie uczyni. Też władzy przysługuje prawo zamykania cmentarzy. Prawo zamykania cmentarzy wyznaniowych ze względów użyteczności publicznej przysługuje Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z zastrzeżeniem stosowania do cmentarzy rzymsko-katolickich postanowień art. VI i XIV, zdanie pierwsze, Konkordatu.

Art. 8. 1) Zwłoki ludzkie i ich szczątki muszą być przyjęte do pochowania na cmentarz gminny w obrębie gminy miejsca zgonu, zaś na cmentarzach innych osób prawnych mogą być chowane jedynie za zgodą zarządów tych cmentarzy z zastrzeżeniem przepisów art. 15 ust. 1 niniejszej ustawy.

2) W razie braku cmentarza w gminie miejsca zgonu, zwłoki i ich szczątki, o ile nie zostaną pochowane na cmentarzu wyznaniowym, winny być przewiezione do najbliższego cmentarza gminnego, gdzie muszą być przyjęte do pochowania.

Art. 9. 1) Użycie terenu cmentarnego po zamknięciu cmentarza na inny cel nie może nastąpić przed upływem 50 lat od chwili ostatniego pochowania zwłok na cmentarzu. Po upływie powyższego terminu użycie terenu cmentarnego na inne cele jest dopuszczalne, lecz bez uszkodzenia pamiątek wartości historycznej lub artystycznej; pamiątki takie mogą być przeniesione na odpowiednie miejsce za zezwoleniem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

2) Za zezwoleniem wojewódzkiej władzy administracji ogólnej teren cmentarny może być w przypadkach wyjątkowej potrzeby ze względów użyteczności publicznej użyty na inny cel przed upływem terminu, określonego w ust. 1, a to w drodze porozumienia z właścicielami cmentarza, zaś w razie niedojścia do porozumienia stosownie do przepisów o wywłaszczeniu na cele użyteczności publicznej (art. 6 ust. 5).

3) Przy zmianie przeznaczenia terenu cmentarnego szczątki zwłok, znajdujące się na tym terenie, winny być przeniesione na inny cmentarz na koszt nabywcy terenu starego cmentarza,

Art. 10. 1) Grób nie może być użyty do ponownego chowania przed upływem lat 20.

2) Po upływie lat 20 ponowne użycie grobu do pochowania nie może nastąpić, jeżeli jakakolwiek osoba zgłosi zastrzeżenie przeciw temu i uiści opłatę, przewidzianą za pochowanie zwłok, stosownie do postanowienia art. 6 ust. 3. Zastrzeżenie to ma skutek na dalszych lat 20 i może być odnawiane.

3) Przepis powyższy nie ma zastosowania do chowania przed upływem powyższego terminu w grobach murowanych, przeznaczonych do pomieszczenia zwłok więcej niż jednej osoby.

4) Dozwolone są umowy, przedłużające termin, przed upływem którego nie wolno użyć grobu do ponownego przechowania.

5) Niezależnie od powyższych przepisów jest zabronione użycie do ponownego pochowania grobów, mających wartość pamiątek historycznych (ze względu na swą dawność lub osoby, które są w nich pochowane, lub zdarzenia, z którymi mają związek), albo wartość artystyczną.

6) Prawa, nabyte przed wejściem niniejszej ustawy w życie, a wynikające z dalej idących zobowiązań zarządu cmentarnego, pozostają nienaruszone.

Art. 11. 1) Przewożenie zwłok i szczątków w granicach Rzeczypospolitej na odległość nie więcej niż 30 klm., a na obszarze gminy, w której nastąpił zgon, bez względu na odległość, może być dokonywane bez uzyskania specjalnego zezwolenia.

2) Przewożenie zwłok w Rzeczypospolitej na odległość dalszą, przewożenie koleją i statkami na wszelką odległość, a również wywożenie poza granice Rzeczypospolitej może być uskutecznione jedynie po uzyskaniu zezwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na miejsce zgonu.

3) Na sprowadzenie zwłok i szczątków z obcego państwa należy uzyskać zezwolenie powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej ze względu na miejsce, w którym zwłoki i szczątki mają być pochowane.

4) W przypadkach śmierci wskutek chorób zakaźnych, których wykaz ustala Minister Spraw Wewnętrznych, zezwolenie na przewóz zwłok (ust. 1, 2 i 3) nie może być udzielone przed upływem dwóch lat od chwili zgonu. Wyjątki od tej zasady mogą być czynione przez Ministra Spraw Wewnętrznych, który uprawnienia swe w tym względzie przekazać może wojewódzkiej władzy administracji ogólnej.

Art. 12. 1) Ekshumacja zwłok może być dokonana:

a) na umotywowaną prośbę rodziny lub otoczenia osoby zmarłej za zezwoleniem powiatowej władzy administracji ogólnej;

b) na zarządzenie władzy sądowej w trybie, przewidzianym przez prawo;

c) z polecenia powiatowej władzy administracji ogólnej w razie podejrzenia, że śmierć nastąpiła z powodu choroby zakaźnej, nie stwierdzonej za życia;

d) na mocy postanowienia powiatowej władzy administracji ogólnej w razie zajęcia terenu cmentarnego na inny cel.

2) W przypadkach, wymienionych pod d), zwłoki, jako też ich szczątki powinny być pochowane na nowo w innym miejscu. W przypadkach wywłaszczenia terenu cmentarnego koszty ekshumacji i przeniesienia ponosi ta osoba, na rzecz której teren cmentarny został wywłaszczony.

3) Zwłoki osób, zmarłych na choroby zakaźne, których wykaz ustala Minister Spraw Wewnętrznych, nie mogą być ekshumowane w przypadkach, przewidzianych w ust. 1 lit. a), przed upływem dwóch lat od dnia zgonu.

3) Pozwolenia na ekshumacje, jako też na przewóz zwłok ludzkich podlegają na rzecz Skarbu Państwa opłatom, których wysokość określa Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 13. 1) Ciała osób zmarłych na okrętach, będących na pełnym morzu, powinny być chowane przez zatopienie w morzu zgodnie ze zwyczajami morskimi. Wszakże w przypadkach, kiedy okręt może w przeciągu 24 godzin przybyć do portu, objętego programem podróży, należy zwłoki przewieźć na ląd i tam je pochować.

2) Wyjątki od powyższych przepisów mogą być czynione przez kapitana okrętu z uwzględnieniem wskazań sanitarnych i wojskowych, jeżeli chodzi o okręty wojenne lub inne, używane dla celów wojskowych.

Art. 14. 1) Naruszenie przepisów niniejszej ustawy, jak również rozporządzeń, wydanych na jej podstawie, ulega w drodze administracyjnej karze aresztu do 6-ciu tygodni i grzywny do 500 złotych, lub jednej z tych kar.

2) Karze tej ulegną również osoby, zachowujące się na cmentarzu w sposób nie licujący z powagą miejsca, albo też osoby, wykonywające lub usiłujące wykonać na cmentarzu wbrew wyraźnemu zakazowi jego zarządu czynności, sprzeciwiające się w sposób widoczny charakterowi cmentarza lub jego wyłącznemu przeznaczeniu dla danego wyznania, o ile czyny te nie noszą cechy przestępstwa, karalnego wedle innych obowiązujących przepisów karnych. Postanowienie niniejsze nie dotyczy czynności urzędowych organów publicznych.

Art. 15. 1) Właściwe organa związków religijnych i wyznaniowych osób prawnych, wymienionych w art. 6 ust. 2, wydadzą zarządzenia, dopuszczające na okres pięcioletni po wejściu w życie niniejszej ustawy przyjmowania na te cmentarze także zwłok osób, nie należących do tego wyznania, dla którego cmentarz jest przeznaczony, jeżeli w promieniu 30 klm. od miejsca zgonu niema cmentarza gminnego, lub odpowiedniego wyznaniowego, lub też cmentarza opuszczonego, uznanego przez właściwą powiatową władzę administracji ogólnej za nadający się do grzebania zwłok.

2) Bliższe szczegóły, dotyczące sprawy, objętej niniejszym artykułem, określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 16. Zastosowanie przepisów, zawartych w art. 3 ust. 4 i 5 niniejszej ustawy, o ile przepisy te dotyczą stwierdzenia zgonu i jego przyczyny w przypadkach, gdy zmarły nie pozostawał w ostatniej chorobie pod opieką lekarza, następować będzie w gminach, nie posiadających lekarza urzędowego, w miarę wyznaczania innych osób, powołanych do oględzin zwłok. Zastosowanie tych przepisów winno nastąpić jednakże przed upływem lat 3 od ogłoszenia niniejszej ustawy.

Art. 17. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań

Religijnych i Oświecenia Publicznego, a co do art. 6 ust. 4 i art. 12 ust. 4 także z Ministrem Skarbu.

Art. 18. 1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej, z wyjątkiem województwa śląskiego, w sześć miesięcy od dnia, następującego po ogłoszeniu.

2) Z chwilą wejścia w życie postanowień niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy prawne w sprawach, tą ustawą unormowanych.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor.*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki.*
Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych

i Oświecenia Publicznego: *B. Żongolłowicz.*

Minister Skarbu: *Jan Piłsudski.*

№ 46.

O nadawaniu przesyłek listowych nieopłacanych przez proboszczów parafij.

Niektóre Urzędy Pocztowe odmawiały przyjmowania od Ks.Ks. Proboszczów listów urzędowych (wolnych od opłaty pocztowej), z tego powodu, że na kopercie figurowały odciski pieczęci „Proboszcz parafji.....” zamiast „Urząd parafjalny.....” Otóż pod datą 4 maja 1932 r. za Nr. PP. 75 Dyrekcja Poczty i Telegrafów w Warszawie, Wydział Pocztowy, Oddział Ruchu Pocztowego, wydała komunikat do wszystkich urzędów i agencji pt. Dyrekcji Warszawskiej, wedle którego urzędy pocztowe winny przyjmować listy urzędowe bez różnicy czy na kopercie będzie odcisk z napisem „Urząd Parafjalny” czy też „Proboszcz parafji.....” Komunikat ten dosłownie brzmi jak następuje:

„Aczkolwiek w dziale 11-ym Min. W. R. i O. P. spisu umieszczonego w § 18 Przepisów ruchu do ordynacji pocztowej figurują urzędy parafjalne, to jednak należy przyjmować do przewozu pocztą przesyłki listowe nieopłacane, nadawane przez proboszczów parafij, zaopatrzone odciskiem pieczęci określającej nazwę parafji napisem: „Proboszcz parafji.....” zarówno jak i „Urząd Parafjalny.....” oraz odpowiadającej innym warunkom wyluszczonej wpun-

kie 6 c § 18 przytoczonych przepisów. Niniejszem unieważnia się sprzeczne z tem poprzednie wydane zarządzenie”.

Podpisał: Za Prezesa (—) R. Reszko, Kierownik oddziału. Podając powyższe do wiadomości WW. Ks. Proboszczów Kurja zaznacza, że zarządzenie to dotyczy tylko korespondencji urzędowej a nie prywatnej.

№ 47.

Książki.

Ludwik Domański: O małżeństwie, studjum społeczno-prawne. Warszawa cena 4 zł. Doniosła sprawa projektu ustawy małżeńskiej wywołuje cały szereg publikacyj i oświeśleń. Po książce ks. D-ra Biskupskiego ukazała się w tej materji nowa książka o małżeństwie, która ma szczególniejsze znaczenie przez to, że jej autorem jest prawnik i członek tej samej Komisji Kodyfikacyjnej, która opracowała ów nieszczęsny projekt ustawy małżeńskiej.

Autor p. Ludwik Domański wykazuje, jakim sposobem projekt ten doszedł do skutku: Oto jego słowa: „Uchwalony projekt nie jest dziełem całej Komisji, składającej się z 43 członków.

Przygotowała go podkomisja prawa familijnego, do której należało 4 członków oraz delegat Ministerstwa Sprawiedliwości a ostatecznie uchwalił komitet organizacji prac Komisji, składający się również z kilku osób, tworzących kolegjum uchwalające.

Prace podkomisji z niewiadomych powodów były otoczone wielką tajemniczością”...

„Niezwyczajna tajemniczość prac”, pisze autor dalej, „pozwała przypuszczać, że projekt został przygotowany i uchwalony według celowo ułożonego planu, bez liczenia się z opinią społeczeństwa, a nawet z poglądami innych członków Komisji kodyfikacyjnej” i t. d.

We wnioskach zaś autor pisze: „Wolno jednak przypuszczać, że zaślepieni ideą państwa bezwyznaniowego projektodawcy nie zdawali sobie sprawy z wielkiego niebezpieczeństwa, na jakie wystawiliby naród i Państwo Polskie, gdyby projekt ich zyskał moc ustawy obowiązującej”.

Książka p. Domańskiego jest tak cenna co do treści i co do jasności przedstawienia sprawy o małżeństwie chrześcijańskim, że Kurja Biskupia poleca, aby każdy duszpasterz posiadał ją w swojej bibliotece.

№ 48.

Zmiany w duchowieństwie.

Mianowani: Ks. Dziekan M. Myszczyński kanonikiem honorowym kapituły Łomżyńskiej.

Ks. Prob. J. Lenkowski kanonikiem honorowym kolegiaty Sejneńskiej.

